Nr. 4. Kraków, dnia 1 kwietnia 1906 r. Rok XI.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas" w Krakowie

nagrodzona dyplomem honorowym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1900.

Koledzy! Pamiętajcie o funduszu wydawnictwa „Kroniki farmaceutycznej".

PHARMACOPOEA AUSTRIACA

EDITIO VIII.

Streszczenie i objaśnienia zmian z VII. wyd.

podał

DOC DR. IG. LEMBERGER.

 (Ciąg dalszy).

Acetum pyrolignosum crudum. Nowo przyjęty ten przetwór ma zawierać co najmniej 6% kwasu octowego, co należy stwierdzić płynem normalnym acidi metrycznym, 10 cm^3 normalnego ługu dolane do 10 cm^3 octu drzewnego, nie powinny wywołać oddziaływania alkalicznego. Rozcieńczony równą objętością wody i przesączony, nie powinien zmienić się, ani mącić po dolaniu siarkowodoru, ani też później po dolaniu amoniaku, ani też mącić się azotanem barowym lub azotanem srebrowym.

Acetum Scillae. Przyrządza się przez maceracyę bez perkolacyi (jak dawniej) w stosunku 1 : 10. C.g = 1·02 do 1·05. 10 cm^3 tego przetworu mają do zobojętnienia zużyć 8·0—8·2 cm^3 normalnego ługu.

Acidum aceticum concentratum. Ciężar gatunkowy 1·064, punkt wrzenia 117—118°. Uzupełniono przez dodanie reakcyi na identyczność i próby na arsen.

Pierwsza polega na zabarwieniu czerwonym, które się tworzy, jeżeli do kwasu octowego wodą rozcieńczonego dodamy kilka kropel chlorku żelazawego i ługu sodowego do zobojętnienia. Próbę na arsen przeprowadza się w ten sposób, że 1 cm^3 kwasu octowego miesza się z 3 cm^3 rozczynu chlorku cynawego i pozostawia przez godzinę w spokoju. Ciecz nie powinna przyjąć zabarwienia ciemnego ani też utworzyć osadu; jeżeli rozczyn czernieje, wskazuje to na obecność kwasu arsenawego lub arsenowego.

Próbę tę znajdujemy także przy innych przetworach, które farmakopea poleca badać na arsen. Próbę tę zwaną Bettendorfa, przyjęto w miejsce uciążliwej próby Marsha, wymagającej więcej czasu, ścisłego wykonania i czystych odczynników. Próba Bettendorfa polega na odtleniającem działaniu chlorku cynawego, który związki arsenu odtlenia na arsen metaliczny, wydzielający się w postaci czarnego arsenu, względnie zabarwienia czarnego, o ile ilość jego jest minimalną. Działanie odbywa się według następującego wzoru:

$$As_2O_3 + 3SnCl_2 + 6HCl = 2As + 3SnCl_4 + 3H_2O.$$

Jeżeli jest kwas arsenowy obecny, odtlenienie następuje dopiero po ogrzaniu, przyczem wytwarza się najprzód kwas arsenawy, a później wydziela się arsen. Jeżeli

ciecz badana zawiera kwas siarkowy, natenczas ogrzewać próby nie można, a to z tego powodu, że kwas siarkowy uległby odtlenieniu na siarkowodór, któryby znów z nadmiarem chlorku cynawego utworzył osad brunatny siarczku cynawego. Jeżeli ciecz dodana zawiera kwas azotowy lub inne jakieś ciała utleniające, natenczas wydzielenie arsenu nie nastąpi.

Acidum aceticum dilutum ma mieć ciężar gatunkowy 1·041 i zawierać 30% kwasu octowego.

Acidum arsenicosum może być trzymany także w postaci proszku; ma zawierać 99% As_2O_3. Próbę ilościową należy wykonać jodometrycznie. W tym celu rozpuszczamy 0·5 gr. kwasu arsenawego i 3·0 gr. dwuwęglanu sodowego w 20 cm^3 wody gorącej, a po oziębieniu rozcieńczamy ten rozczyn do 100 cm^3 wodą. Z rozczynu tego odmierzamy 10 cm^3 i dolewamy dziesiętno normalny rozczyn jodu tak długo, dopóki się tenże jeszcze odbarwia; powinno się zużyć 10 cm^3 rozczynu jodu $^1/_{10}$ norm.

Acidum benzoicum. Oznaczono ilość istot przyswędkowych, jakie się znajdować powinny w kwasie będzwinowym: 0·1 gr. zmieszany z 1 cm^3 amoniaku, ma dać rozczyn mętny zabarwiony na żółto lub brunatno; jeżeli ciecz tę zaprawimy 5 cm^3 rozczynu nadmanganianu potasowego (1 : 1000) i pozostawimy 4 godziny, natenczas rozczyn powinien się całkowicie odbarwić a po dodaniu 2 cm^3 kwasu siarkowego rozcieńczonego wydzielić napowrót kwas będzwinowy.

Przyjęto także próbę na chlorozastępcze połączenia, których obecność wskazywałaby na to, że kwas ten przyrządzony został syntetycznie, a nie, jak tego żąda farmakopea, przez przestalenie z żywicy benzoesowej, kwas będzwinowy nie może zatem zawierać chloru — okoliczność tę stwierdza się w ten sposób, że 0·2 gr. kwasu będzwinowego miesza się z czystym węglanem wapniowym i wodą, suszy, a następnie żarzy, pozostałość po wyżarzeniu rozpuszcza się w kwasie azotowym, a rozczyn bada się azotanem srebrowym, czy nie wydziela osadu.

Acidum carbolicum. Opuszczono zachowanie na lakmus. Punkt topliwości = 40—42°, punkt wrzenia 178—180°. Uzupełniono próby na identyczność.

Acidum carbolicum liquefactum. Ciężar gat. 1·068—1·069. Zawartość kwasu karbolowego należy stwierdzić miareczkowaniem zapomocą wody; badanie to stwierdza zarazem czy fenol zawiera wyższe homologi fenolu, jak n. p. krezol, xylenol. Próba polega na tem, że fenol rozpuszcza w sobie 15 cz. wody, tworząc ciecz bezbarwną (o ile nie zawiera krezolów i t. p.), większe ilości wody mącą rozczyn.

Próbę wykonuje się w ten sposób, że do 10 cm^3 płynnego kwasu karbolowego dodajemy 2·3 cm^3 wody i mieszamy; płyn powinien być przeźroczysty, ale po dodaniu następnych 8 do 10 kropel wody zmąci się. Jeżeli teraz do tego mętnego płynu dolewać będziemy wody po trochu i kłócić, natenczas do uzyskania rozczynu przeźroczystego nie powinno wyjść mniej wody aniżeli 135 cm^3, ani też więcej jak 140 cm^3.

Acidum chronicum nie przyjęto do farmakopei.

Acidum hydrochloricum concentratum. Ciężar gatunkowy 1·124; zawartość kwasu 25%. Dokładniejsze metody badania na czystość. Próba Beltendorfa.

Acidum lacticum. Nowo przyjęto próbę na identyczność, która polega na tem, że kropla rozczynu chlorku żelazowego dodana do rozcieńczonego (1 : 20) kwasu mlekowego, tworzy zabarwienie żółte. Również podano dokładniejsze próby na czystość.

Acidum nitricum fumans. Obecnie wymaga farmakopea cz. g. 1·486—1·50; zawartość kwasu ma wynosić 86%.

Acidum phosphoricum. Wymagany ciężar gat. 1·12, zawartość kwasu, które ma wynosić 20·0%, należy oznaczyć nie jak dawniej wagowo lecz miareczkowaniem.

Acidum pyrogallicum. Ma się rozpuszczać w 1·7 cz. wody, a w 1·2 cz. eteru lub wyskoku.

Acidum salicylicum. Punkt topl. wynosi 157⁰. Przyjęto próbę na fenol, którą się w ten sposób uskutecznia, że 0·5 gr. kwasu salicylowego rozpuszcza się w zwykłej temperaturze w 10 cm^3 rozczynie dwuwęglanu sodowego. Rozczyn ten kłóci się eterem, a następnie oddziela się warstwą eteryczną i paruje. Pozostałość ma być minimalną i nie posiadać woni fenolowej.

Kwas salicylowy żarzony (0·5 gm.) ma ulatywać bez pozostałości.

Acidum tannicum. Kwas garbnikowy powinien się rozpuszczać w 5 cz. wody a w 2 cz. wyskoku. Ilość wody, jaką może zawierać, nie ma przekraczać 12·0$^0/_0$. Żarzony ma spalać się bez pozostałości.

Adeps Lanae. Rozczyn chloroformowy lanoliny (1 : 50) po ostrożnem dolaniu kwasu siarkowego zgęszcz. tworzy w miejscu zetknięcia się cieczy obwódkę brunatnoczerwoną. Rozczyn eteryczny z 2 gm. lanoliny utworzony ma pozostać po dodaniu fenolftaliny bezbarwny a barwę czerwoną ma dopiero wtedy przyjąć, gdy dodamy 10 $ctm.^3$ rozczynu ocidimatryconego $^1/_{10}$ normal. Celem wykrycia glyceryny i amonowych związków, należy lanolinę kłócić w łaźni wodnej z wodą, a po oziębieniu rozczyn wodny odlać, odsączyć i badać jedną część przez odparowanie na glycerynę, drugą część przez ogrzanie z wodą wapienną na amoniak. a trzecią część nadmanganianem potasowym. Popiół ma być minimalny i nie oddziaływać alkalicznie.

Adeps lanae hydrosus. Przyrządza się przez zmieszanie 75 cz. lanoliny z 25 cz. wody. Suszona w temp. 100⁰ nie ma utracić więcej jak 26$^0/_0$ na ciężarze.

Aether. Ciężar gatunkowy 0·720, punkt wrzenia 35⁰.

Aether pro narcosi. Ciężar gatun. i punkt wrzenia jak zwykły. Ma być wolny od kwasów wolnych, od ciał obcych zapach wydzielających, od wyskoku, alkoholu vinylowego, aldehydu octowego i wody utlenionej. Ma być przechowany we flaszkach 150 $ctm.^3$ po szyjkę napełnionych, dobrze zatkanych, w miejscu ciemnem i chłodnem. Rok rocznie ma być odnawiany.

Aether Petrolei i Aethylum chloratum nowo przyjęto podobnie jak.:

Alcohol absolutus. Ten ma mieć cięż. gat. 0·796—0·800, p. wrzenia 78·5⁰. Nie powinien zawierać aldehydów, fuzlu, alkoholu amylowego, metalów i powinien ulatywać bez pozostałości. W 100 cz. ma zawierać 99·0—99·6$^0/_0$ ciężar. czyli 90·4—99·7$^0/_0$ objętość.

Alga Carragen. Odwar wodny (1 : 30) po oziębieniu nie ma się zabarwić na niebiesko z rozczynem jodu (skrobia). Odwar zamienia się w galaretę. Ilość popiołu wynosić ma najwyżej 18$^0/_0$.

Aloë. 0·1 gr. alony ogrzane z 10 $ctm.^3$ wody tworzą rozczyn, który po dodaniu 3 ctm^3 rozczynu boranu sodowego jest przeźroczystym i fluoryzuje zielonkawo. Odłamek alony barwi kwas azotowy na zielono a nie na czerwono. Obie te realecye stwierdzają tożsamość alony odmiany „Capensis“. — Popiół wynosi 1·0$^0/_0$.

Aluminium aceticum solutum otrzymuje się obecnie przez zmieszanie rozczynu octanu wapniowego z rozczynem siarkanu glinowego i odsączenie od wydzielonego gipsu; ma zawierać 7·5—8·0$^0/_0$ zasadowego octanu glinowego. Próbę ma arsen Bettendorfa.

Ammonia. Do prób na czystość dodano próbę na kwas węglowy z wodą wapienną.

Amonium aceticum solutum przyrządza się obecnie przez zmieszanie 50 cz. amoniaku, z 58 cz. kwasu octowego rozcieńczonego, zagotowanie i dodanie amoniaku, aż do obojętnego oddziaływania.

Amylium nitrosum. Cięż. gat. 0·870—0880, punkt wrzenia 97⁰—99⁰.

Anetholum przyjęte w miejsce dawnego Ol. Anisi — jesto ester metylowy *p* — propenylofendu. Punkt topl. 20⁰—21⁰, p. wrzenia 232⁰—234⁰.

Antipyrinum Coffeïno citricum. Punkt topliwości obecnie 104⁰—108⁰, oddziaływania kwaśnego.

Apomorphinum hydrochloricum. Rozłożoną apomorfinę należy odrzucić. Taka apomorfina rozpuszczona w 100 część. wody zabarwia ją na zielonkowato, również kłócona z eterem barwi go na różowo.

Aquae destillatae. Wody ziołowe otrzymuje się przez przekroplenie z parą wodną ziół, bez poprzedniej maceracyi.

Z wód tych opuszczono w nowej farmacopii **Aq. melissae, Aq. Rubi Idaei Aq. Salviae**, a również **Aq. amygdalarum amararum, concentrata i diluta.**

Aqua Calcis. Jej zgęszczenie należy zbadać normalnym kwasem mianowanym. 100 ctm.^{3} wody wapiennej ma zużywać do zobojętnienia 4·0—4·5 ctm.^{3} normal. kwasu.

Aqua chlori zawierać ma co najmniej 4 części chloru w 1000 cz. wody, co należy stwierdzić jodometryczną metodą.

Aqua chloroformiata sporządza się rozpuszczając 1 część chloroformu w 100 częściach wody.

Aqua Cinnamomi. Obecnie obowiązkową jest tylko jeden gatunek; Aq. Cinnamomi spirit., zawierająca 9% wyskoku.

Aqua destillata. Próby badania na czystość określono ściślej i przyjęto badanie wody odczynnikiem Nesslera na związki amonowe oraz oznaczenie ciał organicznych nadmanganianem potasowym. W tym celu odmierza się 100 ctm.^{3} wody, dodaje 1 ctm.^{3} kwasu siarkowego rozcieńcz. oraz 0·3 ctm.^{3} rozczynu nadmanganianu potasowego (1:1000) i gotuje przez 3 minuty; po tym czasie nie powinna zniknąć barwa różowa rozczynu.

Aqua laurocerasi. Wodę tę, która obecnie zastępuje wodę migdałów gorzkich, przyrządza się przez destylacyę świeżych liści laurowiśni w ten sposób. aby otrzymany przekrop w 1000 cz. zawierał 1 cz. kwasu cyano-wodorowego. Ilość zawartego kwasu pruskiego należy oznaczyć, nie jak dotychczas rozczynem siarkanu miedziowego, lecz $^1/_{10}$ norm. rozczynem azotanu srebrowego. Oznaczenie odbywa się w rozczynie alkalicznym, przez dodanie ługu potasowego a koniec reakcyi poznaje się po trwałym zmętnieniu cieczy miareczkowanej, jakie powoduje kropla azotanu srebrowego w nadmiarze dodana. 25 ctm.^{3} wody laurowej mają zużyć 4·5—4·8 ctm.^{3} $^1/_{10}$ normal. azotanu srebrowego. Jeżeli woda jest za zgęszczona, należy ją odpowiednio rozcieńczyć. W miejsce wody migdałów gorzkich rozcieńczonej, należy wydawać wodę laurową, 19 cz. wody przekroplonej rozcieńczoną.

Aryllus Myristicae. Do opisu ogólnego dodano opis budowy mikroskopowej. Zawierać ma najwyżej 2·5% popiołu.

Atropinum sulfuricum. Punkt topliwości 180·0^0. Rozczyn wodny 1:60 nie powinien mącić się ani po dodaniu amoniaku, ani węglanu amonowego (badanie za belladoniną). Siarkan atropiny powinien rozpuszczać się w kwasie siarkowym zgęszczonym bezbarwnie i pozostać takim także po dodaniu kwasu azotowego (zanieczyszczenia pochodzenia organicznego).

Axungia porci przyrządza się przez wytopienie z tłuszczu brzucha i nerek zdrowych wieprzów w łaźni wodnej. Punkt topl. 36—42^0. Przyjęto szereg prób dla zbadania czystości. 5 cz. szmalcu stopione w probówce mają dać płyn zupełnie przeźroczysty; kłócony z wodą gorącą powinien po oddzieleniu dać płyn wodnisty, który nie zmienia czerwonego papierka lakmusowego, ani też nie tworzy osadu z azotanem srebrowym (mineralne zanieczyszenia, sól kuchenna, ług potasowy i sodowy). Rozczyn 10 cz. szmalcu w 20 cz. chloroformu i wyskoku (1:1) 0·2 ctm.^{3} norm. ługu potasowego, kłócony z kroplą rozczynu fenolftaleiny powinien przyjąć zabarwienie czerwone (zjełczenie; jeżeli zabarwienie nie pozostaje jest szmalec stary, zjełczały). Mieszanina 2 cz. szmalcu, 3 cz. wodorotlenku sodowego i 2 cz. wyskoku, ogrzana w łaźni wodnej aż do rozpuszczenia się, powinna po dodaniu 50 cz. wody i 10 cz. wyskoku pozostać przeźroczystą (zanieczyszczenie istotami nie zmydlającemi się, np. oleje mineralne). Jeżeli 5 cz. szmalcu stopionego kłócimy z rozczynem składającym się z 0·05 gm. azotanu srebrowego, 2 gm. eteru, 10 gm. wyskoku

i 2 kropel kwasu azotowego i ogrzejemy przez 15 minut w łaźni wodnej a następnie odstawimy na godzinę, natenczas ciecz ta nie powinna zabarwić się na brunatno ani czarno; jest to próba Bechiego na olej bawełniany.

Nadto wymaganą jest dla szmalcu cyfra zmydlenia 194—197 i cyfra jodowa 48—60. (Cyfra zmydlenia i jodowa patrz niżej przy *Olea*).

Baccili medicati. Pod tą formą leków, rozumie farmakopea — leseczki, wałeczki 2—10 cm. długości, 2—3 mm. grubości, sporządzane przez wylewanie lub malazawanie masy sporządzonej z żelatyny glycerynowej, oleju kakaowego, z gumy lub tragantu i skrobi, kaoliny lub t. p. proszków obojętnych, zmieszanych z wodą lub glyceryną. Istota działająca ma być dokładnie z masą zmieszana. Ta forma leków ma być konsystencyi miękkawej i giętkiej, rzadziej tęgiej, kruchej. Obok tych rozróżnia farmakopea również pręciki, laseczki żrące, przyrządzone przez struganie wprost z kryształów leków lub też przez stopienie tychże i wylanie we formy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Reforma farmacyi w parlamencie.

Zaledwie tylko sprawa farmacyi weszła w poważniejsze stadyum, a mianowicie stała się przedmiotem obrad w parlamencie, już zmiana systemu stała się jabłkiem niezgody pomiędzy reakcyjną grupą właścicieli, niestety dzierżącą dziś prym w zawodzie, a współpracownikami. Panowie ci niechcą zrozumieć, że obecnie panujący system, który złamał lub wykoleił setki egzystencyj, w dzisiejszych czasach utrzymać się nie da. Ich to uporowi i egoizmowi zawdzięczać jedynie należy, że ruch w farmacyi przybrał cechy tak ostre. Wszelkie projekty, zdążające do poprawy systemu bez zastanowienia się nad niemi, odrzucają i zwalczają, odnosząc się niemal z nienawiścią do tych, którzy je proponują. Nie dziwi nas bynajmniej, że panowie ci poza końcem swojego nosa nie widzą nic, nie dziwi nas nawet, że każdy z nich swoją aptekę i tejże interesa identyfikuje z całym zawodem i tegoż potrzebami, zastrzegamy się jednak, by w walce zawsze kierowali się prawdą, a nie, jak to szczególnie w ostatnich czasach miało miejsce, omijali ją, lub przedstawiali fakta w fałszywem oświetleniu.

Ulubionym konikiem panów aptekarzy jest przedstawienie wszystkich projektów i żądań współpracowników jako dążeń niedowarzonych młokosów, którzy z powodu nieletności nie powinni w tak ważnych kwestyach zabierać głosu.

Niechże zatem panowie „seniores" (między którymi jest wielu takich, którzy jeszcze nie mają pięciolecia a którym apteki prowadzą młokosi 40 i 50-letni) przyjmią do wiadomości, że wiek większej części wybitniejszych funkcyonaryuszy organizacyi współpracowniczej waha się między 35 a 50 rokiem życia, a kto w tym wieku nie nabył świadomości potrzeb swego zawodu, ten nie nabędzie jej, gdy będzie miał nawet lat sto.

Dalszym sposobem walki jest rozsiewanie przerażających wieści o rzekomem wywłaszczeniu przez rząd właścicieli aptek realnych, o postanowieniu, że wszystkie nowo otworzone apteki mają być niesprzedajne, że z powodu zmienionych przez Wydział sanitarny §§ 9. i 10. aptek się namnoży, jak grzybów po deszczu i t. d. Łatwo zrozumieć, że wszyskie te fałszywe wieści mają na celu pobudzić aptekarzy prowincyonalnych, przychylnych reformie, do protestów, przyczem panowie reakcyoniści spodziewają się upiec własną pieczeń. Puszczona w obieg pogłoska, że wszystkie nowo utworzone apteki (po wejściu w życie nowej ustawy) mają być niesprzedajne, jest zaczerpniętą wprost z powietrza i dlatego nie będziemy się dalej nad nią zatrzymywać. By wykazać bezpodstawność twierdzenia, że apteki

będą wyrastać jak grzyby po deszczu, wystarczy przytoczyć § 10. nowej ustawy, który brzmi:

„Koncesya może być tylko wówczas nadaną, jeżeli w gminie, w której apteka ma być utworzoną lub w najbliższem jej sąsiedztwie mieszka wykonujący praktykę lekarz. Przy rozstrzygnięciu należy uwzględnić potrzeby ludności, jakoteż ruch w miejscowości i w okolicy, istnienie zakładów dla chorych i zakładów humanitarnych, szkół i zakładów wychowawczych, większych zakładów rękodzielniczych i przemysłowych, tudzież wziąć pod uwagę rozmiar obrotu kupieckiego aptek publicznych istniejących w tej miejscowości i w okolicy".

Jak wynika z przytoczonego tu ustępu jest obowiązkiem władz zwracać uwagę tak na potrzeby ludności, jak i uwzględniać warunki egzystencyi aptek tak w miejscowości, gdzie nowa apteka ma być otwartą, jak i w okolicy istniejących.

O aptekach realnych będzie mowa poniżej przy sprawozdaniu z obrad komisyi parlamentarnej.

Dnia 13 i 14 marca odbyły się dwa dalsze posiedzenia wydziału sanitarnego, o których dochodzą nas następujące wieści, Dnia 13 marca załatwiono § 11. do 20. bez zasadniczych zmian. Ostatni ustęp § 11. (taksy koncesyjne) otrzymał następujące brzmienie: Taksy te mają służyć do zaopatrzenia kondycyonujących farmaceutów, tudzież wdów i sierót po tychże. Bliższe postanowienia dotyczące tego mają być wydane w drodze rozporządzenia po poprzedniem porozumieniu się z przedstawicielami zawodu aptekarskiego. P r z e z t e t a k s y n i e m o g ą b y ć j e d n a k z m n i e j s z o n e, u s t a w ą p r z e p i s a n e, ś w i a d c z e n i a c z ł o n k ó w z a w o d u d l a i n s t y t u t u p e n s y j n e g o. To ostatnie zdanie jest nowe i wyraża zamiar ustawodawców, by taksy te służyły jedynie do podwyższenia świadczeń instytutu pensyjnego, względnie do zmniejszenia okresu lat służby zawodowej.

§ 12. (Osobisty charakter koncesyi) pozostał niezmieniony.

§ 13. (Uprawianie przemysłu) doznał w pierwszym ustępie małej zmiany stylistycznej. Ustęp ten brzmi teraz: „Właściciel koncesyi do uprawiania przemysłu aptekarskiego lub odpowiedzialny kierownik apteki są zobowiązani utrzymywać aptekę nieprzerwanie w ruchu, także przy objęciu apteki przez trzeciego czynnoćć apteki nie może doznać przerwy". Dwa dalsze ustępy pozostały niezmienione.

§ 14. (Przeniesienie apteki z jednego miejsca na drugie), § 15. (Przejście apteki na drugą osobę), § 16. (Ograniczenie przeniesienia koncesyj), § 17. (Prowadzenie apteki i wydzierżawienie), § 18. (Czasowe oddalenie koncesyonaryusza), § 19. Odebranie koncesyi) i § 20. (Oddalenie się kierownika lub tegoż zastępcy) zostały przyjęte w układzie subkomitetu.

Dnia 14 marca odbyło się ponowne posiedzenie, na którem przedmiotem obrad był § 21. (Prawa realne). Kilku członków Wydziału sanitarnego postawiło wniosek o zamienienie prawa realnego na koncesyjne, by na przyszłość mieć do czynienia tylko z jednym systemem aptek. Do jednomyślnej uchwały w tym względzie nie można jednak było dojść, gdyż zastępca rządu oświadczył, że w sprawie tej zasięgnąć musi wyjaśnień w ministeryum sprawiedliwości. Dalszy ciąg obrad nad tym paragrafem odbył się dopiero dnia 21 marca, w którym to dniu załatwiono się także z § 22.—27. Paragrafy te omawiają: § 21.: Prawa realne; § 22.: Uprawianie praw realnych; § 23.: Taksy przy sprzedaży praw realnych; § 24.: Apteki filialne, ogólne postanowienia; § 25.: Zakłady dyspenzacyjne; § 26.: Apteki sezonowe; § 27.: Cofnięcie pozwolenia, tyczącego się prowadzenia filii. Wszystkie te paragrafy przyjęto w układzie subkomitetu.

Zamierzonego wciągnięcia do ustawy postanowienia, wedle którego apteki realne miałyby być, po upływie pewnego czasu przemienione na prawo osobiste, zaniechano ze względu na to, że apteki realne wraz z innemi prawami realnemi stanowią jeden kompleks, który musi być sumarycznie traktowany, przyjęto jednak rezolucyę, wzywającą rząd, by sprawę zniesienia wszystkich praw realnych jak najprędzej wziął pod rozwagę.

We środę dnia 21 marca odbyła się konferencya przewodniczących gremiów i komitetu wykonawczego gremiów, poczem panowie ci udali się do parlamentu, gdzie przedłożyli swoje życzenia członkom Wydziału sanitarnego i pojedynczym przewodniczącym klubów. Reakcyjne zachcianki tej delegacyi są tak ogólnie znane, że zbyteczną rzeczą byłoby tu rozwodzić się nad niemi. Na pół godziny przed zjawieniem się tych panów w parlamencie, delegacya współpracowników przedstawiła swe żądania tym samym posłom.

Ustawa o ubezpieczeniu urzędników prywatnych.

(Dokończenie).

VIII.

Dobrowolne ubezpieczenie.

§ 24.

Osoba, która obowiązkowi ubezpieczenia według § 24. L. 1. już nie podlega, a której poprzednio wpłaconych wkładek § 25. nie zwrócono, może kontynuować ubezpieczenie dobrowolnie, płacąc do kasy ubezpieczenia całą kwotę, a więc i tę część, któraby w innych warunkach przypadała na ich pracodawcę.

§ 29.

Ubezpieczony dobrowolnie ma całą premię, wymienioną w § 33., w sposób przepisany wpłacać.

§ 30.

Dobrowolne ubezpieczenie ustaje, jeżeli ubezpieczony:

1) zalega z wkładkami przez 6 miesięcy;

2) nie będąc w służbie, oznaczonej § 1. ustęp 1., zamieszkuje stale poza obrębem ważności tego prawa;

3) skazany został za przestępstwo, popełnione przeciwko cudzemu mieniu, na karę więzienną ponad 1 rok.

W takich atoli razach ubezpieczony ma prawo żądać zwrotu wpłaconych przez czas trwania ubezpieczenia wkładek bez procentów i zwrotu tej sumy, o jaką rezerwa premiowa przez czas trwania ubezpieczenia się zwiększyła.

§ 31.

Każdy ubezpieczony może uzyskać prawo do wyższej renty, jeżeli za lata służby, które mają mu być w tym celu doliczone, zapłaci dobrowolnie kwotę, odpowiadającą dotyczącej rezerwie premiowej.

Wliczenie lat służby jest jednak tylko wtedy dozwolone, jeżeli dotyczący rzeczywiście je odbył i tylko w ciągu jednego roku po wstąpieniu do obowiązku ubezpieczenia.

IX.

Zapewnienie ustawowych poborów.

§ 33.

Jako stałe wkładki (premie) należy uścić za każdy miesiąc:

w klasie	I.	6 koron
„ „	II.	9 „
„ „	III.	12 „
„ „	IV.	18 „
„ „	V.	24 „
„ „	VI.	30 „

Z powyższych wkładek (premij) opłaca pracodawca dwie trzecie, zaś ubezpieczony jedną trzecią część.

Wysokość wymienionych wkładek obowiązuje narazie na okres 20 - letni. Zmiany nastąpią w drodze ustawodawczej.

§ 34.

Wkladki należy uiszczać z góry w pierwszym dniu każdego miesiąca. Jeżeli obowiązek płacenia wkładek zaczyna się w ciągu miesiąca, to należy uiścić wkładkę za cały miesiąc.

§ 36.

Całą wkładkę ma wpłacać pracodawca. Tenże jest upoważniony kwotę przypadającą na ubezpieczonego z jego pensyi miesięcznie odciągać.

Prawo to odciągania za już wpłacone wkładki musi być w przeciągu trzech miesięcy wykonane, w przeciwnym razie gaśnie.

§ 37.

Na opłacenie urzędników centralnego zakładu pensyjnego i zakładów krajowych wyznaczoną zostanie ze skarbu państwa subwencya w kwocie 100.000 kor. rocznie.

§ 38.

Zalegające wkładki będą ściągane wraz z 4 procentami zwłoki zapomocą politycznej względnie sądowej egzekucyi, zaś w razie upadłości posiadają na równi z podatkami prawo pierwszeństwa.

X.

Organizacya zarządu.

§ 39.

Przeprowadzeniem przepisanego tą ustawą ubezpieczenia, z wyjątkiem wypadku przewidzianego § 66., zajmą się utworzony w tym celu zakład centralny i jego filie krajowe.

A) Zakład centralny (Pensionsanstalt).

Zakład centralny ma jako taki zdolność prawną, a siedzibę ma w Wiedniu.

§ 44.

Na czele zakładu centralnego stoi prezydent i 20 członków, z których połowa złożona jest z pracodawców, a druga połowa z ubezpieczonych.

§ 45.

Prezydenta zakładu centralnego mianuje minister spraw wewnętrznych na czas nieograniczony. Tenże musi być obeznany z prawami i stale mieszkać w Wiedniu; również nie może być członkiem zakładu.

§ 46.

Wiceprezydent będzie wybierany przez wydział z pośród jego członków.

Członków wydziału wybiera walne zgromadzenie z pośród uprawnionych członków. Członkowie wydziału muszą być obywatelami austryackimi, a co najmniej dwie piąte ich musi stale mieszkać w Wiedniu.

§ 47.

Naczelny wydział reprezentuje zakład centralny i prowadzi jego interesa o tyle, o ile prawo to nie przysługuje walnemu zgromadzeniu i zakładom krajowym.

§ 51.

Walne zgromadzenie ma się składać z delegatów. Delegowani i ich zastępcy (§ 42. P. 1.) muszą być członkami zakładu centralnego (Pensionsanstalt).

Wybór tychże nastąpi przez wydziały zakładów krajowych z pośród przynależnych tym zakładom członków.

Połowa delegowanych ma się składać z grupy pracodawców, zaś druga połowa z ubezpieczonych.

Liczba delegatów, wybieranych przez wydział zakładów krajowych, zależy od liczby należących członków w ten sposób, że na każde 5000 członków wypada dwóch delegowanych, ewentualnie ich zastępców, przyczem ułamki tej sumy do 2500 członków będą nieuwzględnione, zaś wyżej 2500 mają prawo wybieralności 2 delegowanych.

Czas funkcyi delegowanych nie ma przekraczać 5 lat.

Walne zgromadzenie ma być przynajmniej raz w roku zwołane.

B) Zakłady krajowe.

§ 53.

Zakłady krajowe wykonywują przydzielone im ustawą ewentualnie regulaminem czynności w imieniu zakładu centralnego. Dla każdego zakładu krajowego będzie wygotowany osobny regulamin (§ 64. P. 3.).

§ 54.

W każdym kraju powinien być z reguły urządzony jeden zakład krajowy z siedzibą w dotyczącej stolicy.

W miarę potrzeby mogą być przez zakład centralny urządzone po wysłuchaniu opinii zakładów krajowych i za zezwoleniem ministra spraw wewnętrznych, w jednym kraju także dwa lub więcej zakładów lub też jeden zakład dla kilku krajów. Pod temi samymi warunkami może zostać okręg działalności zakładu krajowego po wysłuchaniu jego opinii podzielony na kilka części i dla każdej z nich urządzony osobny zakład krajowy; lub też mogą zostać istniejące zakłady razem złączone.

§ 55.

Krajowemu zakładowi przynależą zatrudnieni w obrębie tegoż ubezpieczeni i ich pracodawcy.

§ 56.

Zakładom krajowym podlega cały stosunek ze swoimi członkami.

W szczególności przynależą im te czynności:

1) przyjmowanie zgłoszeń tyczących obowiązku ubezpieczenia i kontrola obowiązku zgłoszeń i ubezpieczeń;

2) prowadzenie ewidencyi ubezpieczonych w katastrze ubezpieczeń;

3) wymiar i pobieranie wkładek;

4) przyjmowanie podniesionych przez ubezpieczonych pretensyj i przekazanie ich komisyi rentowej (§ 62.);

5) prowadzenie ewidencyi pobierających rentę w katastrze rentowym i kontrola korzystających z pobierania tejże;

6) wstrzymanie wypłaty rent, jakoteż odebranie prawa poborów rent i wsparć w drodze dochodzenia przeprowadzonego przez komisyę rentową (§ 62.).

Oprócz tego przysługuje zakładom krajowym prawo uchwał co do sposobu umieszczenia kapitałów w granicach § 88. ustęp 4.

§ 57.

Czynności zakładu krajowego będą wykonywane przez wydział i przez walne zgromadzenie.

Dla ułatwienia prowadzenia interesów mogą być urządzone miejscowe zastępstwa.

§ 58.

Wydział zakładu krajowego składa się z prezesa i 10 członków, z których połowa jest wybraną z grupy pracodawców, a połowa z ubezpieczonych.

§ 59.

Prezes zakładu krajowego będzie zamianowany przez ministra spraw wewnętrznych na przeciąg 5 lat, w porozumieniu z wydziałem krajowym, respective z wydziałami krajowymi.

Tenże musi być obywatelem austryackim, być obeznanym z prawami, o ile możności mieszkać w siedzibie zakładu krajowego, a w każdym razie w obrębie tejże i nie może być członkiem zakładu centralnego.

§ 60.

Wiceprezes ma być wybrany przez wydział z jego grona. Członkowie wydziału mają być wybierani przez walne zgromadzenie z pośród członków zakładu centralnego, przynależnych do zakładu krajowego (§ 55.).

Członkowie wydziału muszą być obywatelami austryackimi. Najmniej dwie piąte członków, wybranych z pojedynczych grup, musi mieszkać w siedzibie zakładu krajowego lub jego pobliżu.

§ 63.

Walne zgromadzenie składa się z delegatów. Delegaci i ich zastępcy muszą być członkami zakładu centralnego. Ich wybór nastąpi przez głosowanie piśmienne podzielonych grup (pracodawców i pracujących) z pośród uprawnionych członków.

Dozwolonym jest podział głosujących członków na grupy zawodowe. W tym wypadku należy grupy wyborcze i przypadające na nich mandaty podzielić w stosunku ilości członków.

XI.

Inne wypełnienie obowiązku ubezpieczenia.

§ 65.

Obowiązkowi ubezpieczenia (§ 1.) uczyni się również zadość przez ubezpieczenie się w innym równorzędnym instytucie pensyjnym (§ 66.).

Obowiązani do ubezpieczenia pracujący u jednego i tego samego pracodawcy, jeżeli nie są ubezpieczeni w zakładzie centralnym, mogą być tylko w jednej instytucyi wszyscy ubezpieczeni.

§ 66.

Jako instytucye równorzędne należy uznać prywatne instytuty ubezpieczeń, instytucye pensyjne, kasy pensyjne i prowizyjne, istniejące zarejestrowane kasy zapomogowe i t. p. na następujących warunkach:

1) zapewnione świadczenia członkom obowiązanym do ubezpieczenia i ich rodzinom, muszą w przecięciu ustawowym świadczeniom co najmniej dorównywać;
2) wkładki obowiązanych do ubezpieczenia członków, jak również ta część wkładek, którą wpłacają pracodawcy, mogą zakreśloną § 33. wysokość o tyle przewyższać, o ile świadczenia danej instytucyi równorzędnej są wyższe, aniżeli przewidziane niniejszą ustawą;

3) na wypadek przeniesienia się obowiązanego do ubezpieczenia do zakładu centralnego lub też do innego zakładu równorzędnego, musi być dany instytut zobowiązanym do wypłacenia kwoty równającej się rezerwie premiowej, jakaby się uzbierała, gdyby osoba ta ubezpieczoną była w zakładzie centralnym.

§ 67.

Uznanie instytutu ubezpieczeń jako równorzędnego, należy uzyskać u ministra spraw wewnętrznych.

§ 68.

W razie przejścia obowiązanego do ubezpieczenia z zakładu centralnego do równorzędnego instytutu, wypłaci temuż instytutowi zakład centralny rezerwę premiową.

§ 69.

Przez niniejszą ustawę nie zostaną naruszone prawa, jakie obowiązana do ubezpieczenia osoba ma:

1) do istniejących instytucyj ubezpieczeń, które nie starały się o przyznanie im prawa równorzędności, albo też tego prawa nie uzyskały;
2) do istniejących samodzielnie kas wsparć, prowizyjnych lub tym podobnych;
3) do pracodawcy, bezpośrednio lub pośrednio otrzymanego od niego częściowo, lub w całości funduszu nie samodzielnie istniejącego.

XII.

Przenoszenie premij asekuracyjnych i reasekuracya (zwrotne ubezpieczenie) takowych.

§ 70.

Do przeniesienia premii asekuracyjnej z instytutu równorzędnego (§ 65.) do zakładu centralnego, albo też do innego instytutu równorzędnego, wymagane jest pozwolenie władzy.

XIII.

Prawo regresu zakładu centralnego lub instytucyj równorzędnych.

XIV.

Zgłoszenie obowiązanych do ubezpieczenia i ich pretensyj, oraz środki prawne.

§ 73.

Pracodawcy są obowiązani do zgłaszania i wymeldowywania swych obowiązanych do ubezpieczenia pracowników w przeciągu 8 dni, wraz z wszystkiemi potrzebnemi datami i w formie przepisanej (§ 42. l. 10. i § 93.).

Równy obowiązek mają oni co do innych zmian służbowych, w szczególności zmiany płacy.

Pracodawcy i pracujący są również w obowiązku tak władzom politycznym, jak i zakładom krajowym udzielać w każdym czasie wyjaśnień co do wszelkich kwestyj w zakres ubezpieczenia wchodzących.

Pracodawcy są dalej zobowiązani do zezwolenia wglądnięcia na miejscu w te zapiski, które do stosunku ubezpieczeń są potrzebne.

XV.

Sądy rozjemcze.

XVI.

Nadzór państwa.

§ 78.

Zarząd centralny i jego zakłady krajowe, jak również instytuty równorzędne podlegają nadzorowi państwowemu. Nadzór ten wykonuje minister spraw wewnętrznych.

XVII.

Ugody wykluczone.

XVIII.

Współdziałanie władz politycznych i gminnych.

XIX.

Ustawy karne.

§ 81.

Pracodawcy, którzy w wymienionych § 73., ustęp 1. i 2., zgłoszeniach podali niezgodne z prawdą informacye, będą, o ile ich czyn nie podlegnie pod ogólne ustawy karne, karani grzywną od 10 do 1000 koron, w razie zaś nieściągalności, aresztem od 1 dnia do 3 miesięcy.

Tym samym karom podlegają pracodawcy i ubezpieczeni, jeżeli udzielą nieprawdziwych wyjaśnień (§ 73 ustęp 3).

§ 82.

Pracodawcy i pobierający rentę, którzy wymienione w § 73. ustęp 1. i 2. zgłoszenie zupełnie pominęli lub też w nieprzepisanym terminie wnieśli, będą karani grzywną do 200 koron, a w razie nieściągalności aresztem do dni 20.

Tym samym karom podlegają pracodawcy i ubezpieczeni, jeżeli nie udzielą wyjaśnień zakreślonych w § 73. ustęp 3. lub też nie przedłożą przepisanych tam zapisków.

Pobierającym rentę, może być prócz tego czasowo wstrzymana wypłata renty.

§ 86.

Kary pieniężne wpływają do mającego się przy zakładzie centralnym utworzyć funduszu, celem wsparcia będących bez zajęcia (§ 42. L. 8.).

XX.

Wolność od podatku należytości i stempli.

§ 87.

Zakład pensyjny jest wolny od podatku zarobkowego i rentowego. Natomiast wypłacane przez zakład zasiłki podlegają podatkowi osobisto-dochodowemu według ustawy z dnia 25 października 1896 r. Dz. u. p. L. 220, który będzie ściągany przez wypłacającą kasę.

Wszystkie potrzebne dokumenta i rozprawy (pisma) do uzasadnienia i rozwikłania stosunków prawnych między zakładem centralnym z jednej, a jego członkami (pracodawcami i pracującymi), z drugiej strony wolne są od należytości i stempli i mają względem zakładu centralnego zastosowane przepisów ustawy z d. 15 kwietnia 1885 r. Dz. u. p. L. 51, o ile takowe (przepisy) zawierają dobrodziejstwo w odniesieniu do należytości bezpośrednich i stemplowych.

XXI.

Lokacya funduszów i sprawozdanie roczne.

XXII.
Obliczanie terminów.

XXIII.
Traktowanie członków bractw górniczych.

XXIV.
Przepisy przejściowe.

§ 93.

Pracujący wymienieni w § 2. ustęp ostatni, o ile nie przekroczyli 65 roku życia są obowiązani, jak również i ich pracodawcy wpłacać do zakładu pensyjnego ewentualnie do dotyczącego zakładu równorzędnego wkładki zakreślone § 33. Zresztą postanowienia §§ 35., 36. i 38. mają odpowiednie zastosowanie.

Wpłacone wkładki mają być przez zakład pensyjny, ewentualnie równorzędny zarządzane i ulokowane na 3 procent.

Prawo do wypłaty tych wkładek wraz z procentami mają:

a) pracujący po ukonczeniu 65 roku życia lub też w razie wcześniejszej nieudolności do pracy (§ 8.), albo na żądanie po upływie więcej jak jednego roku bezrobocia;

b) w razie wcześniejszej śmierci pracującego wdowa i pozostałe po nim dzieci, pierwsza jednak wtedy, o ile nie zachodzi § 13. P. 5.

Jeżeli pozostaje uprawniona wdowa i uprawnione dzieci, przypada jej dwie trzecie zaś dzieciom do podziału jedna trzecia uzbieranego kapitału.

c) w braku wymienionych pod *b)* osób, inni spadkobiercy.

Ustawa ta wchodzi w życie w rok po jej ogłoszeniu.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU
Galicyjskiego Tow. farmac. „Unitas“ w Krakowie
za rok administracyjny 1905.

Przystępując do złożenia sprawozdania z czynności administracyjnych Wydziału za rok 1905 zaznaczyć nam wypada, że tak ten rok jak i lata ubiegłe był wypełniony przygotowaniami i obradami nad reformą zawodu. Reforma zawodu, której oczekujemy w gorączkowem naprężeniu jest już wreszcie przedmiotem obrad parlamentu i przypuszczać należy, że w roku 1906 ostatecznie załatwioną zostanie.

Co do stosunków lokalnych, t. j. galicyjskich, Wydział zabierał głos w każdej ważniejszej sprawie zawód nasz dotyczącej, strzegąc pilnie interesów współpracowników z mniej lub więcej pomyślnym rezultatem. O przebiegu tych spraw, Szanowni Członkowie informowani są zawsze organem naszego Towarzystwa, sądzimy przeto, że zbytecznem by było przytaczać poszczególne fazy działalności Wydziału. Zapewnić jednak możemy, że każdą sprawą, nasz zawód obchodzącą, zajmowaliśmy się gorliwie, spełniając sumiennie obowiązek, jaki na nas koledzy nałożyli. Ważniejsze czynności Wydziału, niemniej zmiany zaszłe w ciągu roku w łonie tegoż są następujące: Sprawa przekazana na ostatniem Walnem Zgromadzeniu nowemu Wydziałowi, dotycząca wręczenia dyplomu członka honorowego od Towarzystwa i daru od kolegów prezesowi kol. Antoniemu Śmieszkowi była uroczyście obchodzona. We

Wydziale nastąpiły zmiany: kol. wiceprezes Hugo Muthsam złożył piastowaną godność a w miejsce jego Wydział powołał kol. Miętusa. Kol. Eugeniusz Stoeger z powodu zmiany posady opuścił zajmowane stanowisko Członka Wydziału a w miejsce jego Wydział powołał kol. Jana Zagórskiego. Na odbyty w Wiedniu Zjązd „Związku Tow. farm. w Austryi“ Wydział delegował kol. Mra Hugona Muthsama i Henryka Bankego. Posiedzeń odbyto w roku 1905 siedm, jedno posiedzenie przedwyborcze i kilka zebrań koleżeńskich.

Pożyczek udzielono pięciu kolegom w łącznej sumie 2650 koron.

Z biura pośrednictwa przy Towarzystwie korzystało w ciągu roku 54 aptekarzy a 62 kolegów współpracowników.

Przystąpiło do Towarzystwa: 1 Członek wspierający i 4 zwyczajnych; wystąpiło 4 Członków zwyczajnych.

Zmarli Członkowie: Aptekarz Graf w Żywcu, koledzy Mrowie Tschochner, Chorubski, Wyspiański.

Przedstawiwszy działalność ustępującego Wydziału i przytoczywszy ważniejsze momenta działalności tegoż, pozostawiamy ocenę pracy naszej uznaniu Szanownych Kolegów.

Władysław Paderewski,
sekretarz.

Z Galicyjskiego Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie.

Wiadomości z Wydziału.

Protokół z posiedzenia Wydziału odbytego dnia 25 marca 1906 w lokalu własnym przy ulicy Mikołajskiej Nr 2.

Obecni koledzy: Antoni Śmieszek, prezes; Wł. Miętus, zast. wiceprezesa i skarbnik; Wł. Paderewski, sekretarz. Wydziałowi koledzy: Henryk Banke, Markian Łomnicki, Karol Szymanowicz.

Odczytano i przyjęto protokół z ostatniego posiedzenia. Z kolei przystąpiono do sprawy odbyć się mającego dnia 8 kwietnia Walnego Zgromadzenia Towarzystwa i do przygotowania porządku dziennego tegoż. Celem utworzenia nowej listy członków Wydziału, zamieszczamy poniżej spis kolegów pracujących w Krakowie, która to lista najlepiej posłuży kolegom na prowincyi do wyboru kandydatów, godnych zająć zaszczytne stanowisko we Wydziale. Wydział do tej pory urzędujący składa się z następujących kolegów: Antoni Śmieszek, prezes; Wład. Miętus, zast. wiceprezesa i skarbnik; Władysław Paderewski, sekretarz; Wydziałowi: Henryk Banke, Karol Szymanowicz, Markian Łomnicki, Jan Zagórski, Bronisław Pytlarski, Jan Różański (obecnie niezamieszkały w Krakowie), Hugo Muthsam; Komisya rewizyjna: Andrzej Studziński, Illo Roth.

Lista kolegów pracujących w Krakowie a będących członkami Towarzystwa jest następująca: Wł. Miętus, Leon Dekański, Henryk Banke, Andrzej Studziński, Karol Szymanowicz, Zygmunt Stützel, Jan Zagórski, Bronisław Pytarski, Apol. Strzegocki, Józef Szul, Kaz. Stasiniewicz, Artur Grottger, Illo Roth, Ludwik Marcisiewicz, Hieronim Drzymała, Jan Mieszkowski, Jan Sygietyński, Józef Pyszyński, Stan. Skowroński, Ludwik Georgeon, Markian Łomnicki, Adam Lindner, Hugo Muthsam, Bolesław Jawornicki, Władysław Paderewski. Zechcą zatem, Szanowni Koledzy, załączone karty głosowania wypełnić i przesłać pod adresem: Galicyjskie Towarzystwo farmaceut „Unitas“ w Krakowie, główna poczta. Ze względu, że na tegorocznem Walnem Zgromadzeniu omawianych będzie wiele spraw aktualnych, a między temi

sprawa funduszu pensyjnego, zwracamy się do wszystkich kolegów z prowincyi z uprzejmą prośbą, aby raczyli jak najliczniej jawić się na Walnem Zgromadzeniu.

Załatwiono następnie kilka spraw bieżących Towarzystwa i posiedzenie zamknięto.

Wł. Paderewski sekretarz. *Antoni Śmieszek* prezes.

OGŁOSZENIE.

W niedzielę dnia 8 kwietnia b. r. o godzinie 9 rano

odbędzie się

W LOKALU WŁASNYM UL. MIKOŁAJSKA 2

XI. ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

CZŁONKÓW

GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA FARMACEUTYCZNEGO „UNITAS".

PORZĄDEK DZIENNY.

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie z czynności Wydziału za rok 1905.
3. Sprawozdanie kasowe.
4. Wnioski Wydziału.
5. Wniosek Komisyi rewizyjnej o udzielenie absolutoryum.
6. Wybór nowego Wydziału.
7. Wybór dwóch członków Komisyi rewizyjnej.
8. Wnioski i interpelacye.
9. Sprawa funduszu pensyjnego.

W razie, gdyby to XI. Zwyczajne Walne Zgromadzenie z powodu braku kompletu przewidzianego statutem, nie przyszło do skutku, odbędzie się o godzinie 10-tej

VIII. NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z tym samym porządkiem dziennym, bez względu na ilość obecnych.

Wład. Paderewski, sekretarz. *Ant. Śmieszek,* prezes.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Listy, pisma, przesyłki dotyczące Redakcyi i Administracyi prosimy adresować:

Administracya „Kroniki farmaceutycznej", Kraków, apteka pod „Złotą Głową" — Rynek.

Przedruki i tłumaczenia, zaczerpnięte z „Kroniki farmaceutycznej", dozwolone tylko z podaniem źródła.

Od Redakcyi. Z powodu braku miejsca, sprawozdanie „Kasy dla chorych" z miesięcy stycznia i lutego odłożyć musimy do następnego numeru.

Zaślubiny. Dnia 28 marca odbył się w Czerniowcach ślub kol. Mra Józefa Metha, dawnego współpracownika apteki Bayera w Przemyślu, z panną Klarą Schäfer.

Zmiana własności. Aptekę realną pod „Białym Orłem" w Krakowie, spadkobierców ś. p. A. Siedleckiego, nabył na własność drogą kupna dotychczasowy długoletni jej dzierżawca Mr Maryan Doskowski. Nowy nabywca gruntownie aptekę odrestaurował, zaprowadzając we wszystkich ubikacyach, jakoteż w piwnicach oświetlenie elektryczne.

Dzierżawy. Mr Józef Reinfuss, dotychczasowy dzierżawca apteki Truskolańskiego w Krakowcu, wydzierżawił z dniem 1 maja b. r. aptekę Mra Karola Tarczyńskiego w Zakliczynie nad Dunajcem, w powiecie brzeskim.

Aptekę w Tłumaczu objął we własny zarząd Mr Maryan Szankowski.

Apteka domowa w parlamencie. W zabudowaniach parlamentu, zdarzały się od czasu do czasu omdlenia lub też chwilowe niemoce. Wobec czego posłowie będący lekarzami, wyjednali w prezydyum, że zaprowadzono w parlamencie aptekę domową. Znajduje się ona w bezpośredniej blizkości sali posiedzeń, a klucz do niej ma pełniący tamże dyżur służący, oraz każdy z posłów, będący lekarzem. Obecnie znajduje się między posłami ośmiu lekarzy: Dr. Chiari, Dr. Ellenbogen, Dr. Jäger, Dr. Gregr, Dr. Gładyszowski, Dr. Adler, Dr. Kindermann, Dr. Opydo.

Koncesyę na otwarcie czwartej apteki w Tarnopolu, otrzymał w II. instancyi a więc decydująco, kol. Mr Adam Krzyżanowski, zatrudniony obecnie w aptece Mra Karola Sklepińskiego we Lwowie. Koncesyę zaś na trzecią aptekę w Drohobyczu otrzymał ostatecznie w II. instancyi Mr E. Gabriel Rein, z apteki Piepes-Poratyńskiego we Lwowie.

Odznaczenie. Cesarz nadał szefowi sekcyi w Ministeryum spraw wewn. Gwidonowi von Haerdtlowi, order żelaznej korony II. klasy, z uwolnieniem od taksy. Von Haerdtl jest, jak wiadomo, twórcą projektu ustawy aptekarskiej.

Ministeryum sanitarne. Na posiedzeniu parlamentu dnia 6 marca przedłożył poseł Dr. Heilinger petycyę Towarzystw lekarskich, o utworzenie osobnego ministeryum sanitarnego.

Mianowania. Docent prywatny Dr. Adam Bochenek został zamianowany profesorem nadzwyczajnym anatomii.

Docent prywatny Dr. Emil Godlewski nadzwyczajnym profesorem embryologii w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Odznaczenia. Na wystawie światowej „Arts et Mitiers" w Brukseli (1905), otrzymały *Pharmaceut. Praxis* złoty, zaś *Pharmaceut Reformer* srebrny medal.

Memoryał Mra Alfreda Weissa z Bochni. Jak dowiadujemy się z niemieckich czasopism zawodowych, ułożył kol. Alfred Weiss, dzierżawca apteki w Bochni, memoryał, w którym protestuje przeciw brzmieniu paragrafu 3. ustawy aptekarskiej w układzie Wydziału sanitarnego, wedle którego wykluczonym od starania się o nową aptekę jest ten, kto już takową posiadał i pozbył się jej drogą sprzedaży. Memoryał ten rozesłany został wszystkim korporacyom zawodowym, reda-

kcyom prasy zawodowej i wreszcie wszystkim posłom, którzy są członkami Wydziału sanitarnego.

Kol. Weiss twierdzi, że proponowany przez współpracowników układ paragrafu 64 (określenia przejściowe), wedle którego wszyscy byli właściciele aptek, którzy przy wejściu w życie nowej ustawy znów znajdują się **w kondycyi** mogą otrzymać koncesye, przyczem jednak lata spędzone jako właściciel nie mogą im być liczone jako służba zawodowa w myśl § 3, zawiera niesprawiedliwość względem dzierżawców aptek, ponieważ rząd lat dzierżawy nie uzna jako kondycyę. Zarzut ten nie jest pozbawiony pewnej racyonalnej podstawy, ale tylko wtedy, gdy rozchodzi się o dzierżawę małych aptek, których dzierżawca istotnie nie jest lepiej sytuowany, jak zarządca. Jeżeli jednak weźmiemy pod uwagę dzierżawców większych aptek, wyłączenie to będzie zupełnie usprawiedliwionem, bo z biegiem lat dzierżawca łatwo może sobie zebrać odpowiedni kapitał na zakupno apteki, której to możliwości jak wiadomo, pozbawiony jest współpracownik. Sprawa ta dotychczas nie weszła pod obrady a powinna być wedle słuszności przeprowadzoną. Dodać tu należy, że rozchodzi się tu jedynie o teraźniejszych dzierżawców a nie o zasadę wogóle, wedle bowiem projektu nowej ustawy, poprzednia dzierżawa nie wyklucza otrzymania koncesyi na nową aptekę.

Pharm. Reformer, z którego czerpiemy tę notatkę i którego zapatrywania na tę sprawę zupełnie podzielamy, tak dalej pisze o memoryale kol. Weissa: Proponowana jednak przez kol. Weissa zmiana § 3., która ma na celu usunięcie surowości ustawy względem dzierżawców małych aptek jest nie do przyjęcia przez współpracowników. Kol. Weiss chciałby § 3. dać nast. brzmienie:

§ 3. Wykluczonym od otrzymania prawa do otwarcia nowej apteki publicznej jest każdy, który raz już był w posiadaniu apteki, nadanej mu w drodze konkursu lub w drodze spadku i pozbył się takowej przez sprzedaż lub w inny sposób.

Układ ten jest z nast. powodów nie do przyjęcia:

1) Umożliwiłby wszystkim dzisiejszym aptekarzom, którzy nabyli apteki w drodze kupna po sprzedaży takowych otrzymanie nowej koncesyi;
2) obaliłby zasadę, że po wejściu w życie nowej ustawy, każdy zawodowiec tylko raz jeden może nową aptekę otworzyć, gdyż, jak wiadomo, koncesye na nowe apteki nie będą nadawane w drodze konkursu;
3) Każdy, ktoby wedle nowej ustawy, aptekę po pięcioletniej służbie kupił 10 lat prowadził a potem sprzedał, mógłby na podstawie pietnastoletniej służby zawodowej być przypuszczonym do otwarcia nowej apteki.

Te możliwości muszą być bezwarunkowo wyeliminowane z nowej ustawy, a kol. Weissowi nie przyszły one zapewne na myśl, gdy układał swój memoryał,

§ 3. musi stanowczo pozostać takim, jak ułożył go Wydział sanitarny. Ze względu jednak na jego surowość dla dzierżawców małych aptek, mógłby być przyjętym w § 64. (Określenia przejściowe) nast. ustęp: Ci byli właściciele aptek, którzy przy wejściu niniejszej ustawy w życie, dłuższy czas przebywali w kondycyi, lub jako dzierżawcy małych aptek nie zatrudniali więcej jak jednego współpracownika, mają prawo także ubiegać się o koncesyę na nową aptekę, przyczem jednak lata posiadania nie mogą im być liczone w myśl § 3.

Deputacya przewodniczących gremiów aptekarskich w parlamencie. Dnia 22 marca udała się deputacya przewodniczących, niemal wszystkich gremiów austryackich do parlamentu, by tamże przewodniczącym klubów, niektórym znajomym posłom, oraz szczególnie członkom komisyi sanitarnej przedłożyć swoje życzenia, oraz objawić swe żale i niezadowolenia, jakie w kołach aptekarskich wywołały znane poprawki w §§ 9 i 10, a szczególnie dążność do tego, by każdy magister farmacyi, mógł po 15 latach służby, otworzyć aptekę tam, gdzie mu się podoba.

Co do skreślenia ostatniego ustępu w § 10 uspokoił deputacyę wnioskodawca poseł Funke, wyjaśniając, iż uczynił to, nie w celu szkodzenia aptekarzom, lecz

z powodów czysto prawnej natury, gdyż osądzenie możności egzystencyi apteki prawnie nie da się dokładnie oznaczyć.

Inni członkowie komisyi uspokoili deputacyę co do innych obaw, wszyscy zaś, jakoteż i przewodniczący klubów, oraz minister spraw wewnętrznych Eksc. H. Dr. Bylandt-Rheidt zapewnili, że dołożą wszelkich starań, by ustawa aptekarska definitywnie jeszcze w tej sesyi uchwaloną być mogła.

W konferencyi przewodniczących gremiów, która się odbyła dnia 21 i 22 marca w Wiedniu, oraz w deputacyi tychże do parlamentu, wzięli udział z gremiów galicyjskich: z lwowskiego, aptekarze Mr Karol Sklepiński i Mr Jakób Beiser; z krakowskiego, aptekarze Mr Karol Łuczko i Mr Ludwik Rosenberg.

Zebranie manifestacyjne zorganizowanych czeskich aptekarzy. Dnia 13 marca odbyło się o godzinie 2 po południu w Pradze w sali Besedy Zgromadzenie, manifestujące niezadowolenie aptekarzy czeskich z dotychczasowego przebiegu obrad nad ustawą aptekarską. Obecnych było około 60 właścicieli aptek, dzierżawców i zarządców. Uchwalono odpowiednią rezolucyę, oraz postanowiono wysłać protestujące telegramy do ministra prezydenta Br. Dra Gautscha, do ministra spraw wewn. hr. Dra Byladt-Rheidta, do przewodniczącego komisyi sanitarnej Dra Chiariego, oraz do szefa sekcyi radcy dworu Dra Daimera.

Zasądzenie wskutek zamiany lekarstwa. Asystent Armasesen w aptece Lixeana w Craivoa w Rumunii, wydał wskutek pomyłki pewnej nauczycielce, zamiast przepisanego do wewnętrznego użycia proszku, strychninę, przez co spowodował śmierć pacyentki. Trybunał zasądził asystenta na 6 miesięcy więzienia, oraz na solidarne zapłacenie wraz z aptekarzem odszkodowania w wysokości 10.000 koron. Trybunał apelacyjny zniżył karę na 4 miesiące, a odszkodowanie na 8.000 koron.

Zaniechanie dawania wszelkich opustów. Jak *Agramer Zeitung* z dnia 3-go marca donosi, wskutek trudnych warunków uchwalili i zobowiązali się wzajemnie tamtejsi aptekarze, co też specyalnem pismem ogłosili, nie dawać z dniem 1 stycznia 1906 r. osobom prywatnym żadnego opustu, mimo, gdy lekarz na recepcie da klauzule: „dla biednego“ albo „z opustem“. Stowarzyszeniom zaś, kasom chorych i instytucyom, obniżyli dawany dotychczas opust 25% na 10%. Ciekawi jesteśmy bardzo, jak długo będą jeszcze w stanie opuszczać tak wysokie procenta nasi panowie aptekarze krakowscy.

Surowica przeciw dyzenteryi. Państwowy instytut seroterapeutyczny w Wiedniu, wydaje obecnie, stosownie do zapasów, surowicę przeciw dyzenteryi, otrzymaną z konia, a wypróbowaną na morskich świnkach. Na ludziach próbowali ją już z dobrym rezultatem Dr. Karliński w Cajnicu w Bośni, prof. Dr. Rosculetz w Jassach i Dr. Jahle w klinice prof. Dra Eschericha w Wiedniu. Według dotychczasowych doświadczeń zmienia się choroba po wstrzyknięciu tejże w ciągu 24 godzin, a mianowicie: bóle ustają i ogólny stan się polepsza. Surowica ta bywa wstrzykiwaną w okolicę brzucha w ciągu choroby, w ilości 20 cm^3. Jako wstrzyknięcie ochronne wystarczy 5 cm^3. Surowica ta nie zawiera żadnego dodatku antyseptycznego.

Fabryka bomb w aptece w Kijowie. W jednej z aptek Kijowa odkryto fabrykę bomb, przeznaczonych dla rewolucyonistów. Policya znalazła tam wielką ilość gotowych bomb, wielką ilość materyałów wybuchowych, jakoteż 600 sztuk pastylek pyroxylinowych. Aptekarza, personal apteki, jakoteż wiele znaczniejszych osobistości miasta, którzy byli podejrzani, aresztowano.

Liczba aptek w Petersburgu. Petersburg liczy obecnie wszystkich aptek 90, z czego 81 jest już otwartych, 9 zaś nowych ma już pozwolenie do otwarcia. Liczba ludności wynosi 1,248.000 osób.

Zamordowanie aptekarza w Rosyi. W mieście Gainange zburzyła artylerya wystrzałami armatnimi aptekę, młyn i wiele innych zabudowań; dziewięciu mieszkańców, między tymi aptekarz, zostali zastrzeleni. Nieznajomi złoczyńcy zamordowali w Odessie aptekarza Gorskija i jego żonę. Obojga znaleziono powieszonych na sznurze. W sąsiednim pokoju pozostała związana służąca, którą uwięziono, albo-

wiem powstało podejrzenie, iż brała ona udział w rabunku. Zrabowano 800 rubli i wiele kosztowności.

Cenzus naukowy. Na posiedzeniu członków Moskiewskiego Oddziału Wszechrosyjskiego Związku farmaceutycznego, jednogłośnie postanowiono wymagać od wstępujących do aptek uczniów matury gimnazyalnej. Związek prosi członków o przestrzeganie tego postanowienia, chcąc w ten sposób rozpocząć częściowe podniesienie wykształcenia farmaceutów.

Konfiskata. Nakład drugiego numeru pisma *Golos farmacewta*, wychodzącego w Petersburgu pod redakcyą kol. L. Klaczko, został przez policyę skonfiskowany w dniu 25 lutego b. r.

Czasopismo to było poświęcone wyłącznie sprawom społeczno-zawodowym.

Towarzystwo aptek. w Ameryce. W Ameryce zaczyna wielki kapitał obejmować i apteki, albowiem w New. Jersey powstało Towarzystwo pod nazwą „The United Chemists Company“, posiadające 10 milionów dolarów kapitału, które zamierza pozakupywać, urządzić i we własnym zarządzie prowadzić cały szereg aptek w większych miastach Stanów Zjednoczonych.

Pierwszy wizytator aptek w Ameryce. Stany Michigan ustanowiły wizytatora aptek w swem państwie. Jest to pierwszy tego rodzaju urzędnik w Stanach Zjednoczonych.

Izby aptekarskie w Bawaryi. Według projektu król. ministr. spraw wewn. w Bawaryi, mają być zniesione dotychczasowe reprezentacye zawodu aptekarskiego, gremia aptekarskie, a na ich miejsce ustanowione nowoczesne Izby aptekarskie, w których mają równorzędnie być reprezentowani i zasiadać tak właściciele aptek, jakoteż i współpracownicy.

Płynny klej o niezwykłej sile kleistości, otrzymuje się podług przepisu Dra Kluta w następujący sposób: 40 gram. gelatinae albae rozpuszcza się w kąpieli wodnej w 40 gram. Acidi acetici, poczem dodaje się 10 gram. spirytusu i 2 m. Aluminis crudi.

Wartość pożywna ryb. Ciekawe porównanie wartości pożywnej ryb w stosunku do mięsa wołowego, podaje *Apotheker Zeitung*. Autor Dr. Rosenfeldt jako podstawę przyjął ilość białka i tłuszczu; okazało się, że 1 klg. mięsa wołowego zawiera 222 gram. białka i 20·45 gram. tłuszczu, natomiast 1 klg. mięsa rybiego wykazał zawartość 173 gram. białka i 19 gram. tłuszczu. Wobec tego jednemu kilogramowi mięsa wołowego, względnie do zawartości białka odpowiada 1277 gramów mięsa rybiego.

Rewizya w aptece. Dnia 15 marca odbyła się w aptece Aleksiejewa w Petersburgu rewizya, trwająca przeszło 6 godzin; znaleziono 11 rewolwerów i wielką ilość naboi. Właściciela apteki Goldberga pozostawiono na wolności; uwięziono natomiast jego syna studenta uniwersytetu, w którego mieszkaniu znaleziono broń i wiele pism rewolucyjnych.

Zgony. Dnia 15 lutego zmarł w Ulanowie tamtejszy aptekarz Mr Jan Wroński, radca miejski, w 64 roku życia.

Na Walne Zgromadzenie członków galic. Tow. farm. „Unitas“, które, jak to gdzieindziej uwidaczniamy, odbędzie się dnia 8 kwietnia b. r. o godz. 9 rano, zapraszamy usilnie o liczne przybycie tak kolegów z prowincyi, jak i krakowskich, będących w dniu tym wolnymi, a to we własnym ich interesie, ze względu, iż na Zgromadzeniu tem, oprócz licznych spraw aktualnych, będzie też szeroko omawianą sprawa tak ważnego dla wszystkich funduszu pensyjnego.

PYTANIA.

Pytanie 2. Ile się liczy dla publiczności oryginalna flaszka Digalenu? Apt. N. w W.

Pytanie 3. Czy droguíście wolno sprzedawać w odręcznej drobnej sprzedaży Charta sinapis? Mr L. S. w Z.

Pytanie 4. Jak należy taksować następującą receptę: Cortic. punic. granati 50 0, Natri bicarb. 2·0, Aquae communis 1000 0. Macera per 24 horas, dein coque ad remanent. 150 0? J. Z. w P.

ODPOWIEDZI.

Odp. na pyt. 2. Oryginalną flaszkę Digalenu wraz z pipetą liczy się 4 kor.

Odp. na pyt. 3. Charta sinapis należy do tych artykułów, które tylko w aptekach wydawać wolno.

Odp. na pyt. 4. Należy tak taksować: 30 + 5 + 38 (macer.) + 50 (decoct.) + 4 (odw.) + 16 + 20 = Kor. 1 63 hal.

✻ NADESŁANE. ✻
(Artykuły w dziale tym nie pochodzą od Redakcyi)

DROBNE OGŁOSZENIA.

Nakładem Gal. Tow. farm. „Unitas“. — Redaktor odpowiedzialny: **Mr Jan Rożański.**

W Krakowie, czcionkami drukarni Związkowej, pod zarządem A. Szyjewskiego.